1.AMAÇ:

Numunelerin biyokimya ve mikrobiyolijik incelemesine uygun olmadığı durumlarda red edilmesi , uygun laboratuvar numunesinin alınmasının sağlanması ve numune tekrarının alınması.
2.KAPSAM :Tüm hastane personeli
3.SORUMLULAR : Laboratuvar Sorumlu Doktoru, Sorumlu Teknikeri, Laboratuvar Teknikerleri, Tüm Hastane Sağlık Personeli
4.UYGULAMA:
NUMUNE RED KRİTERLERİ
1. Numuneler belirlenen ölçütlere uygunluk açısından değerlendirilmeli ve bu değerlendirmeye göre kabul ya da reddedilmelidir. Numunelerin kabulü veya reddi HBYS 'de kayıt altına alınmalıdır. Kabul yada reddedilen numune kaydında tarih saat, numuneyi gönderen bölüm, kim tarafından kabul yada reddedildiği, reddedildiyse red nedeni, bilgileri HBYS' de yer almalıdır ve HBYS' de geriye dönük izlenebilmelidir.
2. Numune kabulüne yönelik bir birim ya da alan bulunmalı ve tanımlanmalıdır.
3. Numuneler numune alımı ile ilgili kayıt ve laboratuvar kabul kaydı yapılmadan çalışmaya alınmamalıdır. Numune red nedeni ve reddeden kişi HBYS' de görülmelidir. Numune reddi durumunda klinikteki sorumlu hemşireye ya da çalışanlarına telefonla bildirilmeli, red işlemi hakkında geri bildirim yapılmalıdır.
4. Uygun tüplere alınmayan numuneler laboratuvarda kabul edilmez, yeni numune istenir.
5. Lipemik numuneler geldiğinde testin açıklama kısmında belirtilir.
6. Hemolizli numune kabul edilmez.
7. Yetersiz numune kabul edilmez.
8. Pıhtılı numuneler (Hemogram, Koagulasyon, Sedimentasyon, Kan grubu) kabul edilmez.
9. Laboratuvara uygun transfer koşullarında gelmeyen örnekler kabul edilmez.
10. Önerilen sürelerin dışında bekletilmiş örnekler kabul edilmez.
11. Kırık veya steril olmayan kaplar ile gönderilen, kabın dışına sızan örnekler kabul edilmez.
12. Bir başka materyalle kontamine örnekler (idrarın dışkı ile karışmış olması gibi) kabul edilmez.
13. Hastanın erişkin hastanın kendi numunesini alması gereken (idrar ve gaita örnekleri) durumlarda hastaya doğru numune alımı ile ilgili ayrıca bebek ve çocuk hastaların gaita ve idrar numunelerini anne ve babalarına yeterli miktar ve istenen numune uygun şekilde bulaştırılmadan, barkodu silinmeden, doğru kaba doğru numune alınacak şekilde laboratuvar görevlisi ve laboratuvar ön kabul çalışanı tarafından yeterli bilgilendirme yapılmalıdır. Bu şekilde kurallara uygun olmadan alınan gaita ve idrar numuneleri reddedilmektedir. Numunenin alındığı tarih ve saat doğru şekilde kaydedilmelidir. ÖN KABUL ekranından numune alındıktan sonra işaretleme yapılmalıdır. İstemin yapılması numunenin laboratuvara kabulü veya reddi HBYS üzerinde kayıt altına alınmalı ve yetkili kullanıcılar
tarafından görülebilmelidir.

ÖRNEKLERİN GENEL RED KRİTERLERİ

1. Barkodsuz örnek
2. Yanlış barkodlanmış örnek
3. Uygun olmayan örnek tüpü/kabına alınmış örnek
4. Kabın dışına sızmış örnek
5. Kontamine örnek
6. Miktarı hatalı örnek

DİYET GEREKTİREN TESTLER

1. 5-hidroksiindolasetik asit (5-HIAA)
2. Hidroksiprolin (İdrar)
3. Okzalat

10-12 SAATLİK AÇLIK GEREKTİREN TESTLER

1. Alkalen fosfataz (ALP)
2. Alkalen fosfataz, izoenzim elektroforezi
3. Alkalen fosfataz, kemik izoenzimi (Ostaz)
4. Anjiotensin II
5. Apolipoprotein A1
6. Apolipoprotein B
7. Beta-crosslaps (Beta-CTx)

8. Büyüme hormonu (GH)
9. C-peptid
10. Çinko (Zn)
11. Demir
12. Demir bağlama kapasitesi
13. Folik asit
14. Fosfor, inorganik
15. Glukoz
16. Glukoz; tolerans testi (OGTT) (75 g)
17. Glukoz; tolerans testi (OGTT) (100 g)
18. Homosistein
19. IGF-1 (Insulin Like Growth Factor1, Somatomedin C)
20. IGF-2 (Insulin Like Growth Factor2)
21. IGF bağlayan protein (IGF-BP-3)
22. İnsülin
23. Kalsitonin
24. Kalsiyum
25. Total Kolesterol
26. HDL Kolesterol
27. LDL Kolesterol
28. VLDL Kolesterol
29. Trigliserid
30. Kortizol
31. Laktik Asit
32. Leptin
33. Lipoprotein (a) (Lp(a))
34. Magnezyum (Mg)
35. Osteokalsin
36. Paratiroid hormon (intakt)
37. Safra asitleri
38. Vitamin A (Retinol)
39. Vitamin B12
40. Vitamin B6 (Pridoksin)
41. Vitamin E (Alfa Tokoferol)
42. Vitamin K
43. Yağ asitleri, serbest (FFA) (NEFA)

TAZE ÖRNEK GEREKTİREN TESTLER

Örnekler hafta içi 14:00 kadar ve transport saatine yakın alınmalıdır. Laboratuvar ile temas kurulmalıdır.

1. Flow Sitometri, Akut Lösemi Paneli
2. Flow Sitometri, Lenfoma Paneli
3. KLL paneli
4. Tüylü Hücreli Lösemi Paneli
5. CD4/CD8 oranı
6. CD55/59 (PNH Paneli)
7. Lenfosit Alt Grupları
8. Diğer Flow Sitometri Testleri
9. Amonyak
10. Ozmotik Frajilite Testi
11. Semen (Spermiyogram ve Sperm Morfolojisi için)

ÖRNEKLERİN TEDAVİ ÖNCESİ ALINMASINI GEREKTİREN TESTLER

Parenteral veya oral tedavilerde örnek son dozdan hemen önce veya son dozdan 4-5 saat sonra alınmalıdır.

1. Karbamazepin (Tegratol)

2. Demir
3. Digoksin
4. Folik asit
5. Lityum
6. Fenobarbital (Luminal)
7. Fenitoin (Difenilhidantoin, Epdantoin)
8. Takrolimus
9. Valproik Asit (Depakin)
10. Vitamin B12

POZİSYONDAN ETKİLENEN TESTLER

Yataktan kalktıktan ve en az 2 saat günlük aktiviteye devam ettikten sonra (ayakta) veya sabah yataktan kalkmadan önce yada 2 saat yatarak istirahatten sonra örnek alınması gereken testler

1. Aldosteron
2. Plazma renin aktivitesi (PRA) (Angiotensin I)

30 dakika istirahat ettirildikten sonra örnek alınması gereken testler

1. Büyüme hormonu (GH)
2. Prolaktin

BOY VE AĞIRLIK BİLGİSİ GEREKLİ OLAN TESTLER

1. Trimester Down tarama testi (ikili test) (kilo bilgisi)
2. Trimester Down tarama testi (üçlü test) (kilo bilgisi)
3. Dörtlü Test (kilo bilgisi)
4. Alfa Fetoprotein, (AFP MOM) (kilo bilgisi)
5. Leptin (boy ve kilo bilgisi)
6. Kreatinin (0-18 yaş boy bilgisi)

ÖRNEĞİN DONDURULMASI GEREKEN TESTLER

İlk 1 saat içinde dondurulması gereken testler

1. ACTH (Adrenokortikotropik Hormon)
2. ADH (Antidiüretik Hormon)
3. Biotidinaz Aktivitesi (Kantitatif)
4. C-peptid
5. Glukagon
6. İnterlökin 1 Beta
7. İnterlökin 2
8. İnterlökin 6 (İL-6)
9. Osteokalsin
10. Paratiroid Hormon Related Protein (PTHrP)
11. Plazminojen
12. Plazminojen Aktivatör İnhibitör 1 (PAI 1)
13. Vasoaktif İntestinal Peptid

İlk 4 saat içinde dondurulması gereken testler

1. Homosistein

İlk 24 saat içinde dondurulması gereken testler

1. Aktive Protein C Rezistansı (APC-R)
2. Anti Faktör Xa
3. Anti Trombin III Aktivitesi (AT-III)
4. C1 Esteraz İnhibitör Aktivitesi
5. D-Dimer

6. DHEA (Dehidroepiandrosteron)
7. Faktör II (Protrombin)
8. Faktör V (Proakselerin)
9. Faktör VII (Prokonvertin)
10. Faktör VIII
11. Faktör VIII İnhibitörü
12. Faktör IX (Christmas)
13. Faktör IX İnhibitörü
14. Faktör X (Stuart-Prower Faktör)
15. Faktör XI (Plazma tromboplastin)
16. Faktör XII (Hageman Faktörü)
17. Faktör XIII (Fibrinaz)
18. IGF-1 (Insulin Like Growth Factor1, Somatomedin C)
19. IGF BP-3 (Insulin Like Growth Factor Binding Protein 3)
20. Lupus Antikoagülan Doğrulama
21. Lupus Antikoagülan Tarama Testi (aPTT/LA)
22. Paratiroid Hormon İntakt (İPTH)
23. Protein C Aktivitesi
24. Protein C Antijeni
25. Protein S Aktivitesi
26. Protein S Antijeni
27. Ristosetin Kofaktör (Von Willebrand Faktör Akt.)
28. Von Willebrand Faktör Antijeni

HEMOLİZDEN ETKİLENEN TESTLER KESİN RED KRİTERİ

1. I.Trimester Down tarama testi (ikili test)
2. II.Trimester Down tarama testi (üçlü test)
3. Dörtlü Test
4. Amonyak
5. Asit fosfataz, prostatik
6. Çinko (Zn)
7. Demir
8. Demir bağlama kapasitesi
9. Digoksin
10. Folik asit
11. Fosfor
12. Haptoglobin
13. HBV DNA (PCR)
14. HCV RNA (PCR)
15. İnsülin
16. Klor
17. Kreatin kinaz-MB (CK-MB)
18. Laktat
19. Magnezyum
20. Potasyum
21. Pseudokolinesteraz
22. Sodyum (Na)
23. Laktat dehidrogenaz (LDH)
24. Nöron spesifik enolaz (NSE)

HEMOLİZDEN ETKİLENEN İLAÇ DÜZEY TESTLERİ KESİN RED KRİTERİ

1. Asetaminofen (Parasetamol)
2. Karbamazepin (Tegratol)
3. Fenitoin (Difenilhidantoin, Epdantoin)
4. Salisilat
5. Teofilin
6. Valproik Asit (Depakin)

HEMOLİZDEN ETKİLENEN TESTLER GÖRECELİ RED KRİTERİ

******Analiz sonucuna göre yeni örnek istenebilir.***

1. Alanin aminotransferaz (ALT)
2. Albumin
3. Aspartat aminotrasferaz (AST)
4. Beta-hCG (koriyonik gonadotropin)
5. C reaktif protein (CRP), kantitatif
6. High sensitive C reaktif protein (hsCRP)
7. CA 125
8. CA 15-3
9. CA 19-9
10. CA 50
11. CA 549
12. CA 72-4
13. IgA
14. IgE, Total
15. IgG
16. IgM
17. Protein Elektroforezi
18. Protein, Total
19. Vitamin A (Retinol)
20. Vitamin B12
21. Vitamin C (Askorbik asit)

DİÜRNAL VARYASYONU OLAN TESTLER

1. ACTH (Adrenokortikotropik Hormon) (sabah 08:00-10:00)
2. Beta-crosslaps (Beta-CTx) (sabah 10:00'dan önce)
3. Demir (sabah 10:30'dan önce)
4. Demir bağlama kapasitesi (sabah 10:30'dan önce)
5. Kortizol (08:00-10:00 veya 16:00-18:00)

ODA ISISI KOŞULLARINDA SAKLANMASI VE TRANSPORTU GEREKEN TESTLER

1. Genetik Tanı testleri
2. Flow sitometri, akut lösemi paneli
3. Flow sitometri, lenfoma paneli
4. Diğer flow sitometri testleri
5. Kan kültürü şişeleri
6. Mikrobiyolojik inceleme için kapalı boşluklardan alınan biyolojik sıvılar ve BOS
7. Servikal, vajinal ve üretral sürüntüler

ÖRNEKLERİN JEL İÇERMEYEN TÜPLERE ALINMASINI GEREKTİREN TESTLER

1. Amikasin
2. Asetaminofen (Parasetamol)
3. Çinko, Bakır, Selenyum (Eser Elementler)
4. Digoksin
5. Eozinofil Katyonik Protein (ECP)
6. Fenitoin (Difenilhidantoin, Epdantoin)
7. Fenobarbital (Luminal)
8. Karbamazepin (Tegratol)
9. Lityum
10. Methotreksat
11. Primidon
12. Salisilat
13. Siklosporin (Sandomim)
14. Teofilin

15. Valproik Asit (Depakin)

ÖRNEK ALIRKEN DAMARLARA STAZ UYGULANMAMASI VEYA MİNİMUM STAZ UYGULANMASI GEREKEN TESTLER

1. Amonyak
2. Kalsiyum, İyonize
3. Laktik Asit
4. Magnezyum (Mg)

ÖRNEKLERİN IŞIKTAN KORUNMASINI GEREKTİREN TESTLER

1. Beta-karoten
2. Bilirubin, direkt
3. Bilirubin, indirekt
4. Bilirubin, total
5. Delta-Aminolevülinik (delta-ALA) (24 saatlik idrar)
6. Folik asit
7. Methotreksat (MTX)
8. Porfirin, total (24 saatlik idrar)
9. Porfobilinojen (24 saatlik idrar)
10. Vitamin A (retinol)
11. Vitamin B1(tiamin)
12. Vitamin B2 (Riboflavin)
13. Vitamin B6 (pridoksal fosfat)
14. Vitamin B12
15. Vitamin C (askorbik asit)
16. 1, 25 Dihidroksivitamin D3 (Vitamin D3)
17. Vitamin D (25–Hidroksivitamin D)
18. Vitamin E (alfa tokoferol)
19. Vitamin K

ÖZELLİĞİ OLAN DİĞER TESTLER

1. Deoksipiridinolin (Sabah ilk idrar)
2. Oligoklonal band (BOS ile birlikte serum örneği de alınmalı)